inkeriläisten viesti

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 90-631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 90-892 460 (iltaisin ja viikonloppuisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 90-793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Auki torstaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	40 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 45 kr
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 400,— 1/2 » » 250,— 1/4 » » 150,— Kuolinilmoitukset 50,— Kiitos- ym. ilm. 40,— Kuva ilmoituksessa 70,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 35 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki PL 362, 00121 Helsinki 12 Puh. 90-662 668 Postisiirtotili 416608-9 Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
	Kustantaja ja julkaisija:
	INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: William Shakespearen, kuuluisan englantilaisen Elisabeth I:n ajan (1564—1616) kirjailijan vaimon Anne Hathawayn olkikattoinen kotitalo Stratford-Upon-Avonissa, viehättävässä pikkukaupungissa, Lontoosta n. 150 km pohjoiseen. Talo on ollut Hathawayn suvun hallussa aina 1900-luvulle saakka ja on siksi varsin hyvin säilynyt. Siellä on sisällä mm. Anne Hathawayn vanhempien puinen pylväsvuode melkein alkuperäisessä kunnossaan sekä varsin kulunut puinen »sulhaspenkki». Talon olkikatto on luonnollisesti uusittu, ehkä moniakin kertoja, mutta muuten talo on sekä sisältä että ulkoa säilyttänyt alkuperäisen luonteensa 1600-luvulta saakka. Taloon on jatkuvat turistivirrat jonottamassa. — Valok. A. Luoma.

Matti Vironmäki

Suomalaisuuden Liitto

Viime vuosisadan puolivälin jälkeen Aleksanteri II:n aikana toteutettiin monia asioita, jotka osoittivat hallitusvallan vapaamielisyyttä. Yksi niistä oli keisarin v. 1863 antama kieliasetus, jolla määrättiin suomen kieli maassamme asteittain kahden vuosikymmenen kuluessa tasaveroiseksi ruotsin kanssa kaikissa suomenkielistä väestöä koskevissa asioissa. Tämän jälkeen vähitellen suomalaiskansalliset piirit saattoivat entistä aktiivisemmin toimia suomalaisuuden hyväksi.

Erääksi erittäin innostavaksi tulensytyttäjäksi suomalaisuuden rintamalla kohosi sanomalehtimies ja kirjailija Johannes Linnankoski. Suuressa määrin hänen toimintansa tuloksena oli, että J. W. Snellmanin 100-vuotisjuhlassa toukokuussa v. 1906 pidettiin Helsingissä Suomalaisuuden Liiton perustamisjuhla. Samana päivänä julkaistiin Suomen Virallisessa lehdessä joukkoilmoitus, joka tiesi kertoa 24 800 henkilön suomentaneen sukunimensä.

Suomalaisuuden Liiton vaiheista voidaan todeta samaa kuin mitä Liiton järjestösihteeri Kari Tarasti kirjoitti 60-vuotishistoriikissa, että järjestö on, kuten muutkin aatteelliset yhdistykset kokenut sekä korkean nousun että aallonpohjan kausia. »Mikään aatehan ei jaksa ajasta toiseen säteillä samalla valovoimalla. Myöskin sitä tulkitsevat persoonallisuudet vaihtuvat ja toimivat toisistaan poikkeavalla tavalla. Mutta suomalaisen kansan yhteinen nimittäjä suomalaisuus on asia, jota Liitto ei varmaan milloinkaan tule hylkäämään, saapa päivän toiminta miten muuttuvia muotoja tahansa.»

Tämän arvovaltaisen Liiton viettäessä äskettäin 75-vuotisjuhlaansa Inkeriläisten yhdistys ja Inkeriläisten Sivistyssäätiö luonnollisesti esittivät vastaanotolla lämpimät onnittelut. Samalla kiitimme Suomalaisuuden Liittoa inkeriläisten hyväksi tehdystä työstä. Onhan tosiasia, että meidän inkerinsuomalaisten järjestötoiminta sotien jälkeen ei olisi läheskään päässyt kehittymään siten kuin on tapahtunut, ellemme olisi saaneet pitää toimistoamme Suomalaisuuden Liiton suojissa Aurorankadulla. Siellä ovat tilat varsin ahtaat, mutta sopu antoi sijaa, että saimme pitää kokouksia ja hoidella asioita aina 1970-luvun alkuvuosiin asti, jolloin pääsimme omaan Inkeri-kotiin Karjalatalolle. Suomalaisuuden Liiton apu myös m.m. nimenmuuttoasioissa on ollut kautta aikojen meille inkeriläisille suurimerkityksinen. Tämän vuoksi oli todella luonnollista, että kävimme viiden hengen ryhmänä (Anneli Korkkinen, Anja Luoma, Iida Riipinen, Jussi Vesa ja Matti Vironmäki) kiittämässä Liittoa ja toivottamassa sille jatkuvaa menestystä suomalaisuuden hyväksi.

Kesäjuhlat Helsingissä 4.—5. 7. 1981

Juhlapaikkana on, kuten edelliselläkin kerralla, Karjalatalo Käpylänkuja 1, jossa sijaitsee Inkerikoti. Sinne pääsee Rautatientorilta mm. sinisillä kaupungin busseilla nrot 64—65.

Lauantaina 4. 7. 81 klo 10 avataan juhlakanslia Inkerikodissa. Sieltä saa yksityiskohtaisen ohjelman ja juhlamerkit. Kahvi- ja ruokailutarjoilu Karjalatalon yläsalissa alkaa klo 13. Tämän »oman ravintolan» tulot käytetään yhdistyksemme työn tyväksi, joten pyydetään käyttämään tätä ravintolaa.

Lauantaina 4. 7. klo 15 — huom. aika — pidetään Karjalatalon juhlasalaissa kesäjuhlien alkajaisina Inkeri-iltapäiväjuhla. Sen ohjelmassa on kuorolaulua, viulusooloja, teol.tri J. Jääskeläisen esitelmä Inkerinmaan kirkollisesta elämästä, kansantanhuja, tervehdyksiä ym. arvokasta kuultavaa. — Ruokailutauon jälkeen klo 19 on illanvietto Karjalatalon yläsalissa. Ohjelmassa kuullaan muistelmia, laulua, filmi »Vaikeilta vuosilta» ym. — Lauantaina aamupäivällä jo klo 11 nähdään kyykkäotteluja Seurasaaren kentällä, jonne halukkaat pääsevät Erottajalta kaupungin bussilla n:o 24. Kyykkäottelujen tulokset ilmoitetaan iltapäiväjuhlassa Karjalatalolla.

Sunnuntaina 5. 7. aamukahvi ja ruokailu Karjalatalon yläsalissa. Klo 9 kunniakäynti Larin Parasken muistomerkillä Mannerheimintien varrella Hesperiankadun päässä. Sinne lähelle pääsee raitiovaunulla n:o 3. Kello 11 — huom. aika — pidetään juhlajumalanpalvelus Munkkivuoren kirkossa, jossa on käyty joskus aikaisemminkin kesäjuhlilla. Kirkon lähelle pääsee kaupungin busseilla, mm. n:o 35. Jumalanpalveluksessa saarnaa pastori Jussi Jänis Ruotsista. Seurakunnan tervehdyksen esittää lääninrovasti Eero Saarinen. Kuorolaulua ja Herran p. Ehtoollinen.

Sunnuntaina 5. 7. klo 14 päiväjuhla Karjalatalon juhlasalissa. Ohjelma on monipuolinen ja arvokas. Juhlaesitelmän pitää fil.lis. Aili Nenola-Kallio aiheenaan »Inkerin itkuvirret». Kuorolaulua esittää Inkerikuoro ja kanteleensoittoa taiteilija Annikki Smolander-Hauvo. Rouva Kirsti Könönen lausuu ja Sivistyssäätiön ansiomerkkien jaon suorittaa pääjohtaja Erkki Tuuli puheensa yhteydessä. Helkanuoret leikkivät ja laulavat opettaja Anja Hinkkasen ohjaamina. Alkupuheen pitää Inkeriläisten yhdistyksen puheenjohtaja, rovasti Matti Vironmäki.

Majoitusta varten on varattu paikkoja jonkin verran Kalliolan Vapaaopiston tiloista Sturenk. 11. Yösija maksaa: 16 mk/yö ilman lakanaa, 25 mk/yö kertakäyttölakanan kanssa. Niistä saa tiedot juhlakansliasta lauantaina. Ennakkoon voi asiasta kysyä rouva Anneli Korkkiselta, puh. 90-835857. Hotellimajoitusta haluavat huolehtivat itse tilauksistaan. Helsingissä on paljon monenhintaisia hotelleja ja matkustajakoteja, joista tiedot puhelinluettelossa.

Odotamme juhlavieraita mahdollisimman paljon läheltä ja kaukaa. Kaikki olette sydämellisesti tervetulleita.

Juhlatoimikunta

Lauantai - ilta entiseen hyvään aikaan

Ennen siunattu ilta oli lauantai,
kun omassa saunassa kylpeä sai.
Siellä kiville vettä kun heitettiin,
kivet paukkui, voi että kylvettiin.
Oli ilta niin juhlava lauantai,
kun omassa saunassa kylpeä sai.

Teetä saunasta tultua juotihin,
kun samovaari pöydälle tuotihin.
Ei kelvannut leipä, ei kelvannut voi,
he, saunasta tullehet, teetä vain joi.
Oli ihana ilta se lauantai,
kun saunasta tultua levätä sai.

Ehtookellot kun lauantaisin siell' soi,
ne hartaan tunnelman kaikille toi.
Kellot kirkon ne muistutti siitä ain,
että ilta on saapunut lauantain.
Oli ilta niin ihana lauantai,
kun kirkonkelloja kuulla sai.

Oli siunattu ilta se lauantai,
kun rauhassa levolle käydä sai.
Lampunvalossa luettiin, lautettiin
kodin suojissa rauhassa nukuttiin.
Oli siunattu ilta se lauantai,
kun sunnuntaiaamuna herätä sai.

Aatami Vainikka

Himmentynyt kuva

Unelmistaan Jumala loi maailman
omaksi kuvakseen Hän loi ihmisen
saven palaseen Hän puhalsi henkosen

Ja katso Jumala ihaili häntä:
ihmistä.
Oli tyytyväinen luomukseen
kauniiseen ihmiseen.

Sitten Jumala poistui päältä maan
jätti ihmisen tänne
kuvanansa vaeltamaan.

Antoi ihmiselle saman vallan
mitä itse teki luodessaan:
Luotti ihmiseen,
ajatteli; kerran tulen noutamaan
kuvani takaisin taivaan paratiisiin.

Vaan kuinka kävikään,
kun Jumala uudestaan
tuli päälle maan
kuvansa noutamaan:
Ei tuntenutkaan luomustaan
oli saven palanen,
jossa henki ihmisen
niin hauras heikko, murtunut
ja kuva himmentynyt niin,
ettei Jumala enää tuntenutkaan
sitä omakseen,

vaan poistui uudestaan
päältä maan
surren itkien
kuvaansa kaivaten
luvaten kuitenkin:
vielä tulla takaisin
kun silmä kirkastuu
saven palasen
ja hän näkee itsessään ihmisen
Luojansa luomuksen.

Ella Ojala

Kaikkii ihminen hätteissäs tekkööki...

Jouvuttii keskel pyörremyrskyy: Toiset peräntyit ja toiset hyökkäsiit. Siin välis olliit sit viattomat ja avuttomat kyläläist. Enimmäkseen meitä oli naisia, lapsia, vanhuksia ja jokunen mies, sikäli yli-ikäinen ko ei nostoluokkaa kuulunut viel. Onneksi oli etukäteen kaivettu kuoppia, joihin suojautua. Huhu kantautui, että monet olivat jääneet loukkuun ommiin kuoppiinsa. Isä huomioi tämän ja rakensi meille vahvan: kuoppa kaivettiin suoraan maahan, mutkitteleva sisääntulo sirpaleiden estämiseksi ja mikä parasta — vahva katto. Isä vahvisti katon poikittaisilla rautakiskoilla, mistä lie hankkinutkin. Vahva kuoppa oli varma pelastuksemme. Jälkeenpäin totesimme ympärillä olleen niin suuria pommin tekemiä kuoppia, etteivät heikommat varustukset olisi kestäneet. Monta kertaa katto nousi ja tömähti alas. Olimme suojassa koko päivän. Taistelua käytiin iltaan asti vaihtelevalla menestyksellä päätelleen siitä, että vuoron perään ampuivat toinen ja toinen, välistä molemmatkin. Kylä oli seulana, talot sytytetty ja syttyneet tuleen. Isän kuoppa ei kestänyt, sai täysosuman — meidän kesti. Illan tullen alkoi kuulua vieraskielistä puhetta ja ammunta vaimeni, vain kiväärisarjoja kuului.

Ei uskallettu jäädä yöksi kuoppaan. Joku oli tietävinään, että rautatien alla oli kestävä silta ja sinne lähdettiin — omasta varmasta kuopasta. Sotilaita juoksi kaivantoja pitkin, molempia vielä. Välistä ammuttiin, luodit viuhuivat. Kannoimme ja talutimme nuorimpia ja yritimme suojaan taas. Kylän päässä oli tie räjäytetty. Jäimme ihmettelemään, mitä nyt. Paikalle osui saksalainen ratsumies ja auttoi meidät alas, ja jatkoimme pakoamme. Kauhistuttavaa, mihin aloimme laskeutua! Ainakin neljä metriä syvään tunneliin rautatien alle! Ja saksalaiset eivät olleet varmoja, oliko heidän vihollisensa panssarijuna ehtinyt livahtaa kaupunkiin vai oliko jossain meistä etelään päin... Mikä yksinkertainen keino pysäyttää: räjäyttää tunneli! Tunnelissa oli ainakin sata ihmistä paossa ja suojassa.

Olimme siellä yön ja poistuimme. Kohtalo oli meille sillä kertaa suopea kaikille. Mutta kun ihminen hätääntyy, kaiken menetettyään... Tänään mennyt tuntuu painajaisunelta: voiko olla totta, että kerran, kauan sitten, elämä oli erilaista ja kaikki se kauhea on voinut olla totta ...

H.O.

ETSITÄÄN

henkilöä nimeltä Väinö Puagel. Syntynyt 1921 Rahikkalan kylässä, Tosnan rajoonissa Leningradin alueella ja ollut 40-luvulla Suomessa. Kuka tietää Väinöstä tai hänen olinpaikastaan? Pyydetään ottamaan yhteys osoitteella:

Pentti Kopsa
Haapaniemenkatu 16 B 293
00530 Helsinki 53

Miul ol akka telegatka

(Runo uuden ajan kynnyksellä)

Nythä tulliit ajat ettee
notj jo viskaa itseis vettee.
Muu ei auta muu ei auta.

Kurjaks käi tiä elon matka
Kun on akka telegatka.

Lurjukseks hiä minnuu sätti
tontin verran työtä jätti
mänj kokouksee, mänj kokouksee.

Tänä uamun kolmelt nousin
pimjän piäs mie töissäin sousin
koko päivän, koko päivän.

Lehmän luntti liäväs potki,
hännällää kaik silmät sotki.
Miäpäs lypsä, miäpäs lypsä.

Kiersin ettee hauteen ammeen
panin piällein akan hammeen
jottei tuntis, jottei tuntis.

Pieksin lapsen penteleitä
sorkin kiukaast kekäleitä
nenä nuojes, nenä nuojes.

Keitospata muaha kuatu
siivollaa ei syyvä suatu
lounattakkaa, lounattakkaa.

Samovaran tyhjän keitin
siihen tsaijun hommat heitin
latkin vettä, latkin vettä.

Olkaas vaiti kuomaseini,
tuolt jo tulloo kultaseini
kokoukset, kokoukset.

Nyt se miulkiin ilo alkaa
riemumielin isken jalkaa
akka tulloo akka tulloo.

Kansan suusta koonnut:
Maija Mehiläinen

Arvoisat Inkeriläisten yhdistys ry:n jäsenet ja Inkeriläisten Viestin tilaajat

Toimistonhoitajamme ilmoituksen mukaan on jälleen tullut nimettömiä Viestin tilausmaksukortteja sekä myös yhdistyksen maksettuja jäsenmaksuja. Kaikki tämä on aiheuttanut hänelle paljon ylimääräistä huolta ja päänvaivaa hänen arvaillessaan, kuka näillä korteilla on maksanut. Karhukirje on nyt kuitenkin tulossa (tai jo tullut) kaikille niille, joiden nimi ei maksaneiden luettelosta löytynyt. Siis, hyvät ystävät: Jos varmasti tiedätte maksaneenne Viestin tai jäsenmaksun tilillepanokortilla, mutta epäilette nimenne unohtuneen siitä pois, ottakaa pikaisesti yhteys toimistoomme Inkerikotiin, jonka osoitteen ja puhelinnumeron löydätte lehtemme etukannen sisäsivulta.

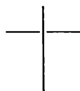
Huom.! **Toimisto on suljettu heinäkuun ajan** toimistonhoitajan ollessa lomalla.

Elokuun alusta lähtien toimisto on avoinna torstaina aamupäivisin klo 10.00—12.00.

Viestin numerot ovat olleet viime kuukausina meistä riippumattomista syistä pahasti myöhässä. Pahoittelemme syvästi viivästymisiä ja toivomme Teidän, hyvät lukijamme, suhtautuvan asiaan kärsivällisesti ja ymmärtävästi kuten tähänkin asti. Kesäjuhlillahan taas tapaamme, ja sen jälkeen Viesti ilmestyy seuraavan kerran elokuussa, vanhan tavan mukaan kaksoisnumerona.

Inkerinsuomalaiset Ruotsin puolella. Saamamme tiedon mukaan voi Inkeriläisten Yhdistys ry:n jäseneksi liittyä Ruotsissakin käyttämällä suomalaista maksukorttia. Se kelpaa myös Ruotsin postitoimistoissa.

Rakas äitimme ja mummumme

Eeva Haponen

os. Nuija

* 28. 6. 1906 Järvisaari (Inkeri)

† 24. 3. 1981 Seinäjoen keskussairaala

Kaipaamaan jäivät:

Saima perheineen

Toivo perheineen

Niin äkkiä hiljeni sydän kallis.
Sinun lähtösi vaikea uskoa ois.
Jätit muiston meille niin rakkaan,
emme vielä sua antaneet ois.

Siunaus toimitettu 11. 4. 1981 Jalasjärven kirkossa.

Juho Hirvosen muistolle

Lokakuun 1. päivänä 1980 kuoli Örebrossa Juho Hirvonen. Hänet siunattiin viimeiseen lepoon Längbron seurakunnan kirkossa 9. lokakuuta. Lukuisa joukko oli läsnä tilaisuudessa, ja suuret määrät kukkia koristivat hänen hautakumpunsa. Hänen muistoaan kunnioittivat mm. aseveikot laskien kauniin Inkerin lipun värisillä nauhoilla koristetun seppeleen.

Juho Hirvonen oli Örebron Inkerin Kerhon johtokunnan pitkäaikainen uskollinen jäsen ja sen tarmokas työntekijä. Kaikki tehtävänsä hän hoiti aina huolella ja ilomielin. Hän ei koskaan välittänyt kiitoksesta tai kunniasta, vaikka hän sitä niin suuressa määrin oli ansainnut. Hänen lyhyt vastauksensa kiitokseen oli aina: »No, se on niin vähän, ei siitä kannata kiittää.»

Juhon sydämen asia oli inkeriläisten muistokiven huolto ja hoito. Monet vanhat, yksinäiset ja sairaat olivat kiitollisia hänelle, sillä hän muisti aina käydä heitä tervehtimässä. Usein joutui ihmetellen ajattelemaan, miten hän ehti ja jaksoi niin paljon. Selityksenä siihen on kai hänen vahva uskonsa Jumalaan ja ihmisten hyvyyteen. »Paha ei ole kenkään ihminen, vaan toinen on heikompi toista.» Nuo Eino Leinon sanat sopivat mainiosti kuvaamaan Juho Hirvosen ajatuksia lähimmäisistään.

Kiitollisuudella ja kaipauksella tulemme aina muistamaan Juho Hirvosta. Hän oli syntynyt Inkerissä, Kupanitsan seurakunnan Kottinan kylässä 13. 3. 1916.

ASa

Heljö Huotarin muistolle

Kuten Viestin maaliskuun numerossa jo kerrottiin, kuoli helmikuun alussa Turussa vaikean sairauden murtamana teol.toht. Heljö Huotari 78 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt USA:ssa (Fancock, Mich.), missä hänen isänsä Kaarlo Huotari toimi suomalaisten keskuudessa siirtolaispappina 12 v:n ajan.

Lasten tullessa kouluikään Huotarit muuttivat takaisin Suomeen, Lappeenrantaan, jonka yhteiskoulusta Heljö Huotari v. 1921 valmistui ylioppilaaksi ja suoritti tämän jälkeen Helsingin yliopistossa ennätyksellisen lyhyessä ajassa teologian kandidaatin tutkinnon (1 v. 9 kk.), ja hänet vihittiin papiksi v. 1924 Savonlinnassa. Teol. tohtoriksi hän väitteli v. 1962 aiheenaan Vanhan Testamentin profeettain suhde kananilaisuuteen.

Elämäntyönsä tohtori Huotari suoritti pääasiassa kouluissa toimien niissä uskonnon ja sielutieteen vanhempana lehtorina Sortavalassa, Kuopiossa, Porissa ja Turussa sekä seurakuntapappina TL:n Karjalassa 62—65, Halikossa 65—68 ja 68—73 Lokalahdella, jonka kirkkoherran virasta hän jäi eläkkeelle viimeksi mainittuna vuotena.

Tohtori Huotari oli hyvin lämmin siirtoväen ystävä, ja hänen sydäntään lähellä olivat myös Inkerin suomalaisten asiat. Tästä syystä hän olikin usein puhumassa Turun paikallisosaston tilaisuuksissa.

Hän oli myös etevä kielimies ja osasi useita kieliä. Turun paikallisosasto ja Inkeriläisten Viesti yhtyvät surunvalitteluihin.

Vilho Mustonen

Suviyö

(Kokoelmasta Hietajyvä)

Tää yö — ah, miten pehmyt on
sen valo varjoton,
kun levittää se maalle sylin armaan:
Kuin lohdutus, kuin rukous,
kuin pyhä vala, lupaus
se valtaa mielen väsyneen ja harmaan.

Tähänhän, tyyneen, hiljaiseen
suvehen, yöhön, valkeuteen —
vain tähän kaipasitkin,
kun yli talven taipaleen
sa vaeltaa sait verkalleen —
näin toivos tapasitkin.

Nyt uida valossa sa saat!
On täynnä taivahat ja maat
suloista suviyötä:
sen valo väsymyksen vie,
sen tenho jumalilta lie —
käy siunaus sen myötä!

Aapo Iho

Museoviraston 27. perinnekilpailu ratkaistu

Museovirasto julisti viime joulukuussa vakiintuneeseen tapaan kansanperinteen keruukilpailun. Sen pääaiheena oli kirkonkylän kehitys nykyaikaiseksi maaseutukeskukseksi. Lisäksi kysyttiin mehiläistenhoidosta, lämpimäisistä, hautasaarista ja tuotteiden tavaramerkeistä.

Kilpailu tuotti jälleen runsaan tuloksen. Varsinkin kysely kirkonkylän kehityksestä oli innostanut vastaajia muistelemaan lapsuutensa ja nuoruutensa kirkonkylää ja vertaamaan sitä nykyiseen, useimmiten huomattavasti muuttuneeseen keskukseen. Vanhoja rakennuksia on hävitetty uudenaikaisten tieltä, uusia ajoväyliä on rakennettu ja entisiä levitetty. Koko tuttu ja vakiintunut ympäristö on hävinnyt; kylän mittakaava, ilme ja tunnelma on muuttunut. Monien mielestä on ollut vaikeaa sopeutua näin rajuun muutokseen.

Myönteisenä piirteenä on koettu nykyajan mukavuudet ja parantuneet palvelut sekä uudet, paremmat tiet silloin kun ne eivät ole turmelleet kirkonkylän vanhaa rakennuskantaa, tonttijakoa ja luontoa. Vanhemmilla ihmisillä on vielä muistissa mm. tieolojen kehnous muutamien vuosikymmenien takaa.

Kilpailuaika päättyi 16. 2. 1981. Vastauksia saatiin 910 tiedonantajalta yhteensä 22 943 liuskaa, 468 valokuvaa, 307 karttaa ja karttapiirrosta sekä 198 tavaramerkkiä.

Uusia vastaajia saatiin tiedonantajien joukkoon 173 henkilöä, joista ruotsinkielisiä oli 7.

Kiitämme lämpimästi kilpailun osanottajia.

Palkinnot jakaantuivat seuraavasti (suluissa vastauspitäjä):

Suurkerääjien sarja

I palkinto: Paavo Kytökorpi (Liminka); II palkinto: Juho Leskinen (Pälkjärvi); III palkinto: Eeva-Riitta Backman (Mäntyharju); IV palkinto: Vesa Lohi (Oulun ymp.); V palkinto: Antti Rinta-Paavola (Kurikka); VI palkinto: Martti Saaristo (Pukkila); VII palkinto: Seidi Ylimäki (Töysä).

Yleinen sarja

I palkinto: Antti Nummi (Kiikka), Helka-Helena Talvitieva (Petsamo); II palkinto: Terttu Guttorm (Utsjoki), Risto Virtanen (Jämsä); III palkinto: Vihtori Kareinen (Ilomantsi), Toivo Laine (Punkalaidun), Veikko Pekkala (Inari); IV palkinto: Kauko Hämäläinen (Pyhäjärvi Vpl.), Olga Kivistö (Vihti), Sylvi Koskimies (Kerimäki), Einar Palmunen (Kiukainen); V palkinto: Eino Aho (Virrat), Alli Jänesniemi (Kokemäki), Väinö Korkeila (Padasjoki), Kyllikki Paajanen (Kesälahti), Hellen Välimäki (Ylistaro); VI palkinto: Taito Kanerva (Kärkölä), Elma Kärkkäinen (Juva), Eero Nieminen (Janakkala), Mauno Peippo (Kauhajoki), Senja Puukkoniemi (Virrat), Aarne Tikkanen (Kymi); VII palkinto: Asta-Inger Ek (Kemiö), Urho Haavisto (Töysä), Maire Hirvonen (Jämsä), Veijo Immonen (Enonkoski), Lahja Kananen (Suistamo), Matti Lehtola (Inari), Arimo Lähdeniitty (Paimio), Vilho Verronen (Himanka).

Ansiomerkit

Palkintolautakunta on myöntänyt hopeisen ansiomerkin seuraaville kansanperinteen tallentajille:

Aaltonen, Ruut (Nurmijärvi), Ala-Nojonen, Vilho (Virrat), Broända, Damaris (Alaveteli), Haavisto, Urho (Töysä), Halla-Sep-

pälä, Lotta (Ulvila), Hiidenheimo, Pentti (Nummi), Hirvinen, Pirkko (Muurame), Honkanen, Elli (Kälviä), Honkanen, Helmiriitta (Helsinki), Honkanen, Jenny (Parikkala), Jauhiainen, Selma (Reisjärvi), Judén, Marja-Liisa (Räisälä), Jylhä-Ollila, Rauha (Liminka), Jyllinvuori, Paul (Nurmijärvi), Kananen, Lahja (Suistamo), Kangas, Hellikki (Ylihärmä), Kannisto, Ellen (Jalasjärvi), Karttunen, Aarne (Polvijärvi), Kaustinen, Emil (Vöyri), Kekäläinen, Maikki (Juuka), Kemppi, Inga (Viipurin mlk.), Kivinen, Irja (Pälkjärvi), Koivisto, Anna-Maria (Jalasjärvi), Kuismin, Laina (Saloinen), Kuittinen, Elvi (Haapavesi), Kujala, Onni (Lavansaari), Kumpulainen, Janne (Iisalmi), Kuusela, Kalevi (Perniö), Kyttälä, Elli (Nurmes), Kytö, Inkeri (Virolahti), Kyyrönen, Juulia (Suistamo), Lahtela, Saima (Nurmijärvi), Lautasalo, Onni (Ikaalinen), Leikas, Sisko (Kangasniemi), Leinonen, Matti (Tervola), Lindén, Ines (Närpiö), Linnahovi, Anja (Köyliö), Liukku, Aino (Lapua), Lyyra, Elma (Iisalmen mlk.), Makara, Liisa (Inkeri), Mannila, Altti (Renko), Mikkonen, Edith (Kaukola), Mustonen, Anna (Pielavesi), Myyryläinen, Aukusti (Juva), Männistö, Ensio (Somero), Mäntylä, Kustaa (Alahärmä), Nevalainen, Eeva (Riistavesi), Nummelin, Rauni (Taivassalo), Nummi, Antti (Kiikka), Nyström, Hilma (Somero), Ojala, Oiva (Urjala), Olkkola, Maj-Len (Vöyri), Pasanen, Helmi (Nilsiä), Pastinen, Taimi (Turku), Patolinna, Anita (Helsinki), Piutula, Eila (Muolaa), Puranen, Aug. (Juva), Pääkkönen, Jaakko (Kuhmo), Rinne, Jarmo (Orimattila), Rinne, Veikko (Kuru), Rytkölä, Urho (Seiskari), Saario, Raakel (Nummi), Salonen, Taimi (Ruovesi), Savolainen, Lyyli (Kihniö), Sikiö, Saimi (Ruokolahti), Sipilä-Veriö, Orvokki (Hyvinkää), Sirniö, Elina (Taivalkoski), Stenman, Maila (Lahti), Savela, Eino (Kärsämäki), Syvälahti, Aune (Pertunmaa), Tanska, Lauri (Kalajoki), Taskinen, Väinö J. (Heinävesi), Teikari, Irma (Huittinen), Tiilikainen, Maila (Tuusniemi), Turtiainen, Elli (Savonranta), Tuuttila, Erkki (Pyhäjoki), Törttö, Olga (Suistamo), Ulvio, Uuno (Tyrvää), Utunen, Maija (Suistamo), Uunila, Martti (Himanka), Vainioniemi, Sirkka (Sääksmäki), Vuollu, Ilmo (Pelkosenniemi), Ylä-Mononen, Tuomas (Ruovesi).

Diakuvia Inkeristä

Inkeriläisten Sivistyssäätiö on hankkinut kiinnostavan, Inkeriä (58 kpl) diakuvia. Kokoelman eri puolilta esittelevän kokoelman hankinnan alkuunpanija prof. Eino Jamalainen on laatinut kuvien selitykset. Kuvia on mahdollisuus lainata pientä vuokraa vastaan (postikulut). Asiantuntijoiden mukaan kokoelma on varsin hyvä ja mielenkiintoinen inkeriläisten ym. tilaisuuksissa sekä myös yksityisissä kodeissa esitettäväksi Inkeristä kiinnostuneille. Kuvat saatavissa Sivistyssäätiön sihteeriltä Hannu Vironmäeltä, puh. 662 668.

Lahjoituksia Inkeriläisten Viestin tukemiseksi

Oskar Himiläinen, Kumla, Ruotsi 200 kr. Viesti kiittää tuesta.

RUOTSIN PUOLELTA

Finsk-Ingermanländarnas Centralförbund 25 år

I år är det 25 år sedan som Inkerin Suomalaisten Keskusliitto (ISK) bildades. En återblick på arbetet att åstadkomma ett samarbetsorgan för de olika ingermanländska föreningarna i Sverige kan därför vara av intresse.

Förarbetet

Första gången som bildandet av en centralorganisation för ingermanländarna i Sverige nämns i skrift är i ett protokoll som inleds:

»Protokoll fört vid möte med ingermanländare intresserade av bildande av en centralorganisation, i Borås' församlingshem från stadgekommitte'ns första sammanträde

§ 1

Som ordförande för mötet valdes läraren Kekki och som sekreterare Ingermanländska Föreningens sekreterare H. Iho.»

Mötet hade sammankallats av Aleksanteri Parkkinen och Henrik Toikka. Man diskuterade bland annat hur stadgarna för en centralorganisation skulle utformas. En stadgekommitte' bestående av fem personer valdes. I denna ingick propsten J. S. Laurikkala (sammankallande), läraren Aleksanteri Parkkinen, Henrik Toikka, Jussi Jänis och Väinö Häyhänen. Man enades om att intresserade föreningar skulle ansöka om medlemsskap i centralorganisationen. Stadgekommitte'n fick till uppgift att förbereda ett möte för bildande av en centralorganisation. Detta första protokoll har inga som helst underskrifter, men det finns ingen anledning att betvivla att besluten fattats som beskrivs.

Nästa bevarade handling är ett protokoll från stadgekommitte'ns första sammanträde som hölls den 23 mars 1956 i Borås. På dagordningen stod behandling av stadgeförslag för en centralorganisation för Sveriges ingermanländare. Man beslutade att utgå från stadgarna för »Inkerin Kerho» i Finland och göra ändringar och tillägg i dessa för att anpassa dem till svenska förhållanden. Ett förslag till namn för organisationen var »Inkeriläisten Keskusliitto» (Ingermanländarnas Centralförbund). För att ge intresserade möjlighet att inkomma med synpunkter på stadgeförslaget, publicerades dess text i tidningen »Isien Usko» (Fädrens Tro) i april 1956.

Centralorganisationens arbetsområde framgår av stadgarnas 2:a och 3:e paragrafer:

§ 2

Förbundets målsättning är att fungera som kontaktorgan för Sveriges ingermanländare, att bevaka medlemmarnas gemensamma intressen, att verka för att stärka medlemmarnas ekonomiska, sociala och kulturella ställning samt för bevarande av ingermanländsk folkkultur.

§ 3

Till medlemmar i förbundet kan antagas i Sverige verksamma ingermanländska organisationer såsom församlingsgrupper, klubbar, idrottsföreningar, sångkörer, syföreningar och ungdomskretsar.

Stadgekommitte'n höll sitt andra sammanträde den 19 juni 1956. På detta möte beslutades att ändra namnförslaget till »Inkerin Suomalaisten Keskusliitto» (Finsk-Ingermanländarnas Centralförbund). Mindre ändringar gjordes också i förslaget till stadgar. Protokollet avslutas på följande sätt:

»Beslutades att vid sommarfestligheternas öppnande den 22 innevarande månad kalla till ett allmänt möte för bildande av en centralorganisation, och att uppmana de olika föreningarna att sända representanter dit. Mötet börjar klockan 16.00 på midsommardagen.»

Förbundets bildande

De föregående protokollen är skrivna på lösa blad. Fortsättningsvis förs protokollen in i en särskild protokollsbok. Denna inleds: »Protokoll fört vid finsk-ingermanländarnas möte i Mölndal den 23 juni 1956.

Närvarande: företrädare för föreningar från olika orter i Sverige, sammanlagt 21 personer, Ingermanlandskommitte'ns representant kapten Uno Hammarström och från Finland Ingermanländska Föreningens ordförande A. Kekki.

Som ordförande för mötet valdes läraren Aleksanteri Parkkinen och som sekreterare valdes Henrik Toikka.»

Mötet hölls i dåvarande Krokslätts Folkets Hus.

Inledningsvis redogjorde ordföranden föranledningen till mötet och »alla närvarande delade uppfattningen att ISK borde bildas.» Därefter behandlades stadgeförslaget paragrafvis, och stadgarna antogs som de är nedtecknade i protokollet. Medlemsavgiften från föreningarna till förbundet fastslogs till 1:— per medlem. Nu skulle en styrelse för förbundet väljas. Förslag fanns på 16 kandidater. De sex som fick flest röster blev ordinarie ledamöter: Aleksanteri Parkkinen Borås, Henrik Toikka Borås, Aleksanteri Halttunen Örebro, Aatami Vainikka Gävle, Toivo Jääskeläinen Borås och Vihtori Mustonen Mölndal. De tre därnäst följande valdes till suppleanter: Tuomas Mylläri Kumla, Vihtori Haponen Borås och Sulo Korpelainen Borås.

Omedelbart efter mötet samlades de nyss valda styrelseledamöterna till ett första styrelsemöte för att fördela uppdragen. Ur konstitutionsprotokollet framgår att:

»Beslöts enhälligt att välja läraren Aleksanteri Parkkinen till ordförande, Henrik Toikka som sekreterare, Aleksanteri Halttunen som vice ordförande och som kassör Toivo Jääskeläinen.»

ISK:s verksamhet

Under sin 25-åriga verksamhetstid har ISK på olika sätt givit medlemsföreningarna stöd till deras aktiviteter. ISK har också samordnat insamlingar till olika projekt. Några exempel på resultat av ISK:s arbete kan nämnas: Utanför Hjärsta kyrka i Örebro finns en minnessten över alla de ingermanländare som inte fått sin sista vila i vigd jord, utan begravdes i skogar och betesmarker under de svåra åren i det gamla hemlandet och flykten till friheten. Som ett bevis på tacksamheten till Sverige, som erbjöd flyktingarna ett nytt hemland, finns en minnesplatta vid Haparanda nya kyrka. Båda dessa minnesmärken är gjorda av den ingermanländske konstnären Juho Suni. En LP-skiva har givits ut med sång av Gävle ingermanländska kör. En byst av Väinö Kekki, som tidigt arbetade med att få igång ingermanländsk verksamhet i Finland, har skänkts till Inkeri Koti (Ingermanlands Hus) i Helsingfors.

I framtiden måste den viktigaste uppgiften för ISK bli bevarandet av Ingermanlands historia och kultur, även om det gamla språket går förlorat. Då får också svenskarna chansen att intressera sig för Ingermanland. Det var ju stormakten Sverige som under 1600-talet grundlade den finsk-ingermanländska kulturen genom att flytta folk från Finland till Ingermanland som då var delar av det svenska riket. Att föra det ingermanländska kulturarvet vidare är särskilt viktigt nu när det utplånats i det gamla Ingermanland.

Viktor Pajunen

Lasten kesäleiri

Inkerin-kerho järjestää lasten kesäleirin kerhon mökillä Kråkeredissa ajalla 1981-07.-18.—25.

Leirin ohjaajana tulee olemaan Christina Kondrell ja emäntänä Emilia Pyykkönen.

Leirimaksu on 125 kr lapsesta. Jos samasta perheestä tulee enemmän kuin yksi lapsi, on seuraavien maksu 100 kr.

Mahdolliset tiedustelut: Victor Kainelaiselta (puh. 033/120466), jolle voit myös ilmoittautua leirille.

Kaikki lapset ovat tervetulleita!

INKERIN-KERHO BORÅS

Barnläger

Inkerin-kerho arrangerar barnläger vid kerhos stuga i Kråkered under tiden 1981-07-18—25.

Lägeledare kommer att bli Christina Kondrell och husmor Emilia Pyykkönen.

Lägeravgiften är 125 kronor per barn, om det från samma familj kommer fler än ett barn är avgiften för dem 100 kronor.

Ev. uppgifter från Victor Kainelainen (tel. 033/120466). Du kan även anmäla dig till lägret för honom.

Alla barn är välkomna!

Inkerin-kerho Borås

Sanoja ja sanontoja

Meiltä ja muualta

Kaikki tammikuun vesipisarat ovat rukiita seuraavana kesänä.

Sananparsi Alavudelta

Mitä ilma laskiaissa, sitä päivä pääsiäissä.

Illan puheet ovat voilla voideltuja — kun aurinko nousee, ne sulavat.

Kova on kirja, sano Kekorin-Kaisa kun almanakkaa luki.

Suomalaisia sananlaskuja

Jos olet valehtelija, ole hyvämuistinen.

Me emme ole milloinkaan niin onnellisia tai onnettomia kuin kuvittelemme.

La Rochefoucauld

Toimitussihteerin terveisiä

Ei mikään ole ihmiselle niin kehittävää ja tärkeää kuin maa ja matkustaminen. Tähän tapaan luonnehti Ilmari Turja asiaa näytelmässään »Särkelä itte», jossa hän asetti tuon ajatuksen »Itten» suuhun. Tämän ajatuksen olen valmis sekä ikuisena matkustuskärpäsen puremana »ittenä» että matkustelevan »maamiehen» äitinä allekirjoittamaan.

Kun perheen ainoa perillinen kymmenkunta vuotta sitten lähti maapallon toiselle puolelle »maamiehen» oppia saamaan, lohduttauduin tuolla Särkelän viisaudella. Tänä keväänä sain itse toteuttaa monen vuoden takaisen unelmani, kun pääsin uudelleen kevään kauneimpaan aikaan matkustamaan Englantiin ja tutustumaan Englannin kauneudestaan kuuluun maaseutuun.

Retkemme johti halki vehmaan Etelä-Englannin Stratford-Upon-Avoniin, maailmankirjallisuudesta varmaan kaikkien aikojen tunnetuimman kirjailijan William Shakespearen kotikaupunkiin. Silmänkantamattomiin vihreitä peltoja ja kumpuileva maasto toivat jotenkin mieleen Inkerin maaseudun. Siellä täällä kullankeltainen rypsivainio täydessä kukassaan oli silmiähivelevä näky huhtikuun alun korkeitten nietosten keskeltä saapuneelle suomalaismatkaajalle. Kevätkesän kauneus oli hehkeimmillään: kaikkialla kukkivia omena-, kirsikka-, päärynä- ja luumupuita valkeina ja vaaleanpunaisina pilvinä. Aivan kuin meillä Suomessa kesäkuussa juuri ennen keskisuven juhlaa juhannusta. Olkikattoisia majoja kuin keskiajalta. Lammaslaumojen valkoiset läikät siellä täällä kaukaisuudessa. Välillä pysähdys jossain pikku kylässä. Tutustuminen kuuluisaan Oxfordin yliopistokaupunkiin, joka sekin oli tuulahdus kaukaisilta menneiltä vuosisadoilta vanhoine kappeleineen, yliopiston vanhoine luentosaleineen, kirjastoineen ja suljettuine sisäpihoineen, joilla vallitsi hillitty rauha opiskelijoiden pääsiäislomien vuoksi. Kuin aika olisi siellä pysähtynyt.

Lontoon teatterielämä oli tuolloin, pääsiäisen aikaan, vilkkaimmillaan, ja sain uudistaa myös muutaman vuoden takaisen tuttavuuteni siihen, kun pääsin näkemään siellä jo monen monta vuotta ohjelmistossa olleen musikaalin »Evita». Suurenmoinen elämys oli myös saada kuulla ja nähdä maailmankuulua Lontoon Sinfoniaorkesteria ja sen yhtä vaikuttavaa, lähes kaksisataajäsenistä kuoroa autenttisessa ympäristössään. Se kaikki oli mielenkiintoista, mieltä avartavaa ja ylentävää. Luonto lumosi jopa niin, että tuntui siltä, että ei meillä koti-Suomessa voi koskaan olla niin upeaa.

Nyt, kun kesä meilläkin on hehkeimmillään, olen jälleen, ties kuinka monennen kerran, tullut tehneeksi tiliä itseni ja ajatusteni kanssa. Kun muutamana viikonloppuna olemme ajelleet »Runon ja Rajan» reittiä kesäpaikkaamme Kerimäelle, olen yhä uudelleen ja uudelleen, katsellessani auton ikkunasta valkeina pilvinä kukkivia tuomilehtoja, kirsikka-, omena- ja luumupuita, valkeissa ja vaaleanpunaisissa morsiuspuvuissaan, todennut: Ei mikään avarra ihmismieltä niin kuin maa ja matkustaminen. Kun on nähnyt muita maita, tajuaa vasta todella oman maansa kauneuden ja arvon.

Kaunista, lämmintä ja mieltä avartavaa kesää toivottaen

Toimitussihteeri

Ajankohtaisia ilmoituksia

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Inkeriläisten kesäjuhlissa 4. ja 5. heinäkuuta tavataan.

Tervetuloa.

SEUKKOSEURA

Susanna Kössi, puh. 335 058, vastaa Seukkoseuran toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Vuoden 1981 tilaisuudet pidetään Karjalaistentalossa Itäpelolntie 2: Mikkelinä 4. 10., Pyhäinpäivänä 31. 10. (klo 13), 2. Joulupäivänä 26. 12.

Ruissalon Birkassa: Sunnuntaisin 28. 6., 26. 7., 30. 8. Tilaisuudet alkavat klo 14. Tervetuloa.

Linja-auto Helsinkiin kesäjuhlille lähtee Linja-autoasemalta (Kestilän luota) lauantaina 4. 7. klo 9. Paluu välittömästi juhlien päätyttyä.

Ilmoittautuminen työnjohtaja Keijo Korkalle puh. 580201. Matkan hinta 30 mk.

Johtokunta

Tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta Levitä Inkeri-tietoutta

Sulo Haltsonen ym.	
Inkerin suomal. historia	**100 mk (115 kr)**
Saini Laurikkala	
Rovasti S. J. Laurikkalan elämäkerta	**25 mk (30 kr)**
Aapo Iho	
Hietajyvä, valitut runot	**18 mk (25 kr)**
Hellin Suominen	
Mooses Putron elämäkerta	**10 mk (15 kr)**
Pertti Virtaranta	
Inkeriläisiä sananlaskuja ja arvoituksia	**20 mk (25 kr)**
Isien Usko, muistojulkaisu	**10 kr**
Postikortti, Haaparannan muistolaatta	**1 kr**
Postikortti, Örebron muistokivi	**1 kr**
Kemppi: Fenno-Ingrian lauluja	**5 kr**
Kemppi: Ristiltä ripille	**10 kr**

Äänilevyjä

Inkerikuoro	
Nouse Inkeri ym.	**15 mk (20 kr)**
Lauri Santtu	
Murrejuttuja	**15 mk (20 kr)**
Gävlen kuoro	**30 mk (35 kr)**

Inkerin lippuja	**10 mk (15 kr)**
Inkerin postimerkkejä sarja	**50 mk (60 kr)**
Adresseja	**15 mk (20 kr)**

Inkeriläisten Viesti vuodeksi 1981 olisi syytä tilata. Hinta 40 mk (45 kr).

Vammala 1981, Vammalan Kirjapaino Oy